

morgen kan blive bedre end i dag, hvis vi ejer fremtiden i fællesskab.

McDonald's er ikke en saftig utopi, naturligvis, for fremtidens kampe kræver netop ny demokratisering. Ingen græder jo længere glædestårer over, at fagforeningerne har vundet lørdagen fri. Men på samme vis som weekendens frihed kommer venstrefløjens kommende sejre til at være så populære, når først de er indført, at vi aldrig vil overveje at rulle dem tilbage. Hvis først vi får alvorlig demokratisk indflydelse på arbejdspladserne - altså hvis lønninger, rettigheder og ansvar bliver en demokratisk samtale - ville vi så nogensinde vende tilbage til det udemokratiske alternativ? Jeg tvivler, for vi ville aldrig drømme om at rulle »lørdag« tilbage. Vi skal videre.

Frihed og ansvar - fælles værdier

Jeg er klar over, at for nogle er det en fremmed forestilling, at vi skulle kunne skabe den slags hverdagsdemokrati, jeg skriver om. Andre vil kritisere, at socialisterne selvfølgelig ikke har patent på hverken samfundets gode eller dårlige værdier. Som med alle ideologier har historiens tidevand skyllet både lort og lagkage med.

Men helt ærligt: Er det et argument for at stoppe med at kæmpe for demokratiske rettigheder? Skulle vi også stoppe med at kæmpe for liberale værdier, fordi nogle argumenterer for en »liberal« våbenlovgivning? Skulle vi stoppe med at kalde os konservative, fordi de konservative engang flirtede med fascismen? Nej, selvfølgelig ikke!

For vi er i dag alle enige om, at tvang og trusler trumfes af fællesskab, frihed og

ansvar. Vi må ikke lade udemokratiske fejltagelser gøre os sortsynede i kampen for flere rettigheder - på arbejdspladsen, såvel som i resten af vores liv. Vi må lære af fortidens fejl og kæmpe for positiv forandring, og vi skal have det store flertal med. Så enkelt kan det vel siges.

Socialisterne holder på fællesskabet som samfundets frigørende kraft. For mig er frihed, at man har retten til ikke at arbejde 40-50 timer om ugen. At man får fri til at se sin familie, fri til at være aktiv i foreninger, frihed til at spise godt og værdigt, fordi ens løn er rimelig. Jeg kan godt undre mig over, at mere tid til familien for eksempel ikke også er en klokkeklar konservativ mærkesag?

Og hvornår blev det egentlig liberalt at knokle på arbejdspladsen, til man fylder trekvart århundrede? Er det frihed? Kan det frie valg i stedet ikke være lig demokratisk indflydelse? Er det ikke frigørende og ansvarligt at kunne få indflydelse på kontoret, på fabrikken og i restauranten?

Eddikefabrikkens tid med urimelige forhold lever videre. For kampen for demokrati på vores arbejdspladser er en kamp, fabrikkens historie forpligter os til at vinde. For ønsker vi at skabe mere demokrati i moderne menneskers liv, kan venstrefløjen ikke ignorere virkeligheden på arbejdsmarkedet. Jeg håber, at den demokratiske forandring bliver med bred politisk opbakning. Jeg vil i hvert fald gøre min del for at skabe den.

Emil Samaras Eriksen er medlem af Rød-Grøn Ungdom og socialist

Venstrefløjens politiske forankring i demokrati og frihedsrettigheder er så stærk, at Tom Jensens mareridt om socialistisk tyranni i Danmark heldigvis aldrig bliver til virkelighed, skriver Emil Samaras Eriksen, medlem af Rød-Grøn Ungdom. Foto: Niels Ahlmann Olesen

Sygeplejerskernes kamp er også din kamp

Mange har desværre fået den tanke, at opråbet fra sygeplejersker alene handler om lønkrav. Men problemet stikker langt dybere og handler i sin kerne om nedprioritering af den sag, sygeplejersker og andre omsorgsfag bærer på.

I sammenligning med patientbehandling er omsorgen ikke længere noget, der prioriteres. Konkret har patienter eksempelvis behandlingsgaranti, men ingen omsorgsgaranti.

Jeg har arbejdet med etik i sundhedsvæsenet gennem 25 år, hvor jeg har fulgt læger og sygeplejersker i klinisk praksis, og det er min klare erfaring, at manglen på en omsorgsgaranti kan få den konsekvens, at nok dør patienter sjældent uden behandling, men de dør ofte alene. På den måde arbejder sygeplejersker i dag til understøttelse af patientbehandling og kun sekundært med den omsorg, som patienten har brug for undervejs.

Denne udvikling har alvorlige konsekvenser for sygeplejersker og desto mere fatale konsekvenser for patienter. For sygeplejersker betyder det, at de hver dag går på arbejde og øjner en lang række omsorgsbehov hos patienterne, uden at de har mulighed for at forpligte sig til disse opgaver. Dette kan resultere i moralsk stress, fordi sygeplejersker udmærket ved, hvad de bør gøre, alt imens de forpligtes til alt muligt andet.

Fra patientens perspektiv er sagen langt mere alvorlig. Omsorgen handler i sin kerne om et blik for patienten. Sygeplejersker er netop uddannet til at øjne, hvad der for patienten er vigtigt og værdifuldt. Patienter, der oplever smerte eller knuges af angst. Patienter, der mister håbet eller ligger forpint og fortvivlet i sengen. Patienter, der ønsker information eller savner et øre, som vil lytte. Det er netop, hvad sygeplejersker evner at se og er gode til at reagere på. Men i takt med at omsorgen nedprioriteres, vil sygeplejersker gradvist miste blik for patienten, og derfor begynde at overse, hvad der for patienten er vigtigt. Resultatet er uværdige patientforhold, som i denne sammenhæng betyder, at patienten reduceres til en behandlingsopgave.

Løsningen handler derfor ikke alene om bedre løn til sygeplejersker og andre omsorgsfag. Sagen er langt vigtigere end noget, vi kan reducere til en fagkamp. Sagen handler om den plads, vi giver omsorgen i det danske sundhedsvæsen. Fortsætter vi med at reducere omsorgen til førstehjælp uden blik for den næstehjælp, patienten kalder på, vil forråelsen altid lure lige om hjørnet.

Vi har skabt en behandlingskultur, som skal balanceres langt bedre med en kultur, hvor der er plads til omsorgsarbejdet. Vi bør derfor prioritere patientkontakt og patientforståelse. Helt konkret skal der være bedre plads til et blik for patienten, hvor al værdighed finder sin grund. Et blik, der ikke alene handler om at overvåge med sigte på behandling, men også om det at våge med sigte på at patienten kan være menneske undervejs.

KOMMENTAR
Jacob Birkler

Jacob Birkler er etiker, ph.d. og fhv. formand for Etisk Råd